

ग्राहक शिक्षण पुस्तिका

- “**सेव्हिंग्स अकाउंट**” सुरू करण्यासाठी पात्र असल्यामुळे आरबीआयने दिलेल्या विशेष परवानगीनुसार सुरू करण्यात आलेले 'सेव्हिंग्स अकाउंट' (बचत खाते) हे व्यक्ती/संस्था यांच्यासाठीचे ऑपरेटिव्ह बँकिंग अकाउंट असते. ना नफा ना तोटा तत्वावर चालणाऱ्या काही विशिष्ट संस्थांनासुद्धा सेव्हिंग्स बँक अकाउंट सुरू करण्याची परवानगी असते. आरबीआयने विहित केलेल्या दरानुसार सेव्हिंग्स अकाउंटवरील शिलकीवर व्याज दिले जाते. सेव्हिंग्स अकाउंट सुरू करण्यासाठी पात्र असलेल्या इतर संस्थांमध्ये निवासी आणि अनिवासी भारतीय व्यक्ती, विश्वस्त संस्था, सोसायट्या, कंपनी कायद्याच्या कलम २५ अनुसार नोंदणीकृत असलेल्या कंपनीचा समावेश असतो. आरबीआयने वेळोवेळी विहित केलेल्या विशिष्ट अटीची पूर्तता करणाऱ्या काही विशिष्ट सरकारी संस्थाही सेव्हिंग्स अकाउंट सुरू करू शकतात.
- “**करंट अकाउंट**” (चालू खाते) म्हणजे असे ऑपरेटिव्ह बँकिंग अकाउंट की ज्यासाठी सर्व संस्था हे अकाउंट सुरू करणे आणि ऑपरेट करण्यासाठी पात्र असतात. आरबीआयच्या विहित नियमानुसार करंट अकाउंटमधील शिलकीवर कोणतेही व्याज दिले जात नाही.
- “**फिक्स्ड डिपॉझिट**” म्हणजे अशा ठेवी की ज्या निश्चित कालावधीसाठी बँकेकडे ठेवण्यात आल्या असतात. यावर ठेव ठेवताना निश्चित असलेला व्याजदरच दिला जातो. फिक्स्ड डिपॉझिटमध्ये त्रैमासिक पेआऊट डिपॉझिट, मासिक पेआऊट डिपॉझिट आणि संचयी डिपॉझिट्स आदींचा समावेश असतो. कायदा किंवा नियामक घटनात्मक मार्गदर्शक तत्वांनुसार प्रतिबंधित केले जात नाही तोपर्यंत सर्व संस्था फिक्स्ड डिपॉझिट खाते सुरू करण्यासाठी पात्र असतात.
- “**रिकरिंग डिपॉझिट**” हे लोकांसाठी उपयुक्त असते. रिकरिंग डिपॉझिटमध्ये पैसे ठेवून ठेवीदार दर महिन्याला नियमित उत्पन्न मिळवू शकतात व फिक्स्ड डिपॉझिटसाठी लागू असलेला व्याजदर या अकाउंटला लागू असतो. फिक्स्ड डिपॉझिटमध्ये दरमहा ठरावीक रकम गुंतवण्यासारखेच हे आहे, म्हणजे उदा. दरमहा १००० रुपये. हे डिपॉझिट भविष्यात एका विशिष्ट तारखेला मॅच्युर होतं आणि तुम्ही या अकाउंटला जमा केलेल्या रकमेसह व्याज तुम्हाला प्राप्त होते. अशा प्रकारे रिकरिंग डिपॉझिट ग्राहकांना त्यांची बचत वाढवण्यास मदत करून दरमहा एक विशिष्ट रकम या अकाउंटला जमा करून एका विशिष्ट कालावधीत त्यावर व्याज मिळवण्यासही उपयुक्त ठरते.
- आरबीआयने आखून दिलेल्या फायनान्शियल इन्क्ल्युजन-ॲक्सेस टू बँकिंग सर्व्हिसेस' च्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार फायनान्शियल इन्क्ल्युजन इनिशिएटिव्ह उपक्रमाद्वारे आमची बँक तिच्या सर्व शाखांवर बेसिक सेव्हिंग्स बँक डिपॉझिट अकाउंट' (बीएसबीडीए) आणि स्मॉल अकाउंट' या सेवा देते. तसेच, नियमानुसार बीएसबीडीए आणि स्मॉल अकाउंट यांची ठळक वैशिष्ट्ये खाली देण्यात आली आहेत :

पॅरामीटर	बीएसबीडीए	स्मॉल अकाउंट
केवायसीची गरज	<ul style="list-style-type: none"> संपूर्ण केवायसी, 	<ul style="list-style-type: none"> केवायसी नियमांत शिथिलता,
वैशिष्ट्ये	<ul style="list-style-type: none"> किमान शिलकीची गरज नाही, रोख रकम जमा करणे - मूलभूत बचत खात्यासाठी एका महिन्यामध्ये अनुमती असलेली ठेवीची संख्या व मूल्य यांवर कोणतीही मर्यादा नाही. रुपे डेबिट कार्ड वार्षिक शुल्क—शून्य शाखेतून महिन्यातून ५ वेळा एका महिन्यामध्ये कोटक व नॉन कोटक एटीएममध्ये ५ मोफत व्यवहार मोफत- एका आर्थिक वर्षामध्ये ५ पानांची एक धनादेश पुस्तिका मोफत फोन बँकिंग निधी हस्तांतरण (नेटबँकिंग/ मोबाइल बँकिंग यांद्वारे) - मोफत 	<ul style="list-style-type: none"> किमान शिलकीची गरज नाही, अमर्याद कॅश डिपॉझिटसह असंख्य व्यवहारांची मुभा मात्र एका आर्थिक वर्षात दरमहा १ लाख रुपये डिपॉझिटची मर्यादा रुपे डेबिट कार्ड वार्षिक शुल्क—शून्य शाखेतून महिन्यातून ४ वेळा मोफत विथड्रॉवल्स एका महिन्यामध्ये कोटक व नॉन कोटक एटीएममध्ये ४ मोफत व्यवहार मोफत - एका आर्थिक वर्षामध्ये ५ पानांची एक धनादेश पुस्तिका फोन बँकिंग उपलब्ध नाही मोबाइल बँकिंग उपलब्ध नाही

निर्बंध/मर्यादा	<ul style="list-style-type: none"> बीएसबीडीए ग्राहक हे केवळ रुपे डेबिट कार्डसाठी पात्र आहेत. इतर बचत खात्यांतर्गत परवानगी असलेले सर्व व्यवहार करण्यास परवानगी आहे. बीएसबीडीए धारक एकाच वेळी बँकेत इतर बचत खाते उघडू शकत नाही. तथापि, तो सामान्य बचत खात्यात अपग्रेड करू शकतो. विद्यमान बचत खाते धारकाने बीएसबीडीए उघडले असेल, तर बीएसबीडीए उघडल्यापासून ३० दिवसांच्या आत विद्यमान बचत खाते बंद करावे लागेल. 	<ul style="list-style-type: none"> लघू खाते ग्राहक हे केवळ रुपे डेबिट कार्डसाठी पात्र आहेत. निर्बंध/मर्यादा - आर्थिक वर्षात सर्व क्रेडिट्सची गोळाबेरीज १,००,००० रुपयांपेक्षा अधिक होऊ नये अकाउंटमधील शिल्लक ५०,००० रुपयांपेक्षा अधिक असू नये महिन्यातील सर्व डेबिट्सची एकत्रित गोळाबेरीज १०,००० च्या वर जायला नको. रु.१०,००० पेक्षा अधिक रकमेसाठी जारी केलेले धनादेश नाकारण्यात येतील व ते परत करण्यात येतील. परकीय चलन व्यवहाराला परवानगी नाही स्मॉल अकाउंटधारक एकाचवेळी बँकेत इतर सेव्हिंग्स अकाउंट सुरू करू शकत नाही. तथापि, केवायसी नियम पूर्ण करून बीएसबीडीए/इतर सेव्हिंग्स अकाउंट्सची पूर्तता करू शकतो, विद्यमान बचत खाते धारकाने स्मॉल अकाउंट सुरू केले तर स्मॉल अकाउंट सुरू केल्यापासून ३० दिवसांच्या आत विद्यमान बचत खाते बंद करावे लागेल.
-----------------	---	---

- वैध पालकत्व प्रमाणपत्राच्या आधारावर बँक ऑटिझम, सेरेब्रल पाल्सी, मेंटल रिटार्डेशन आणि बहुअपंगत्व असलेल्या व्यक्तींचे अकाउंट सुरू करते. हे प्रमाणपत्र एकतर मानसिक आरोग्य कायदा १९८७ अन्वये जिल्हा न्यायालयाद्वारे दिले जाते किंवा मग ऑटिझम, सेरेब्रल पाल्सी, मेंटल रिटार्डेशन अँड मल्टिपल डिसऑबिलिटीज कायदा १९९९ अनुसार अशा प्रकारच्या व्यक्तींसाठी स्थापन करण्यात आलेल्या राष्ट्रीय विश्वस्त संस्थेद्वारे नियुक्त करण्यात आलेल्या स्थानिक पातळीवरील समितीद्वारे दिले जाते. अशा प्रकारचे अकाउंट सुरू करण्यासाठी प्रमाणपत्र मिळवण्याच्या दृष्टीने वैध पालक स्थानिक पातळीवरील समितीकडे विचारणा करू शकतात. स्थानिक पातळीवरील समितीचा पत्ता राष्ट्रीय विश्वस्त संस्थेचे संकेतस्थळ (www.thenationaltrust.in) किंवा तुमच्या नजीकच्या बँकशाखेतून मिळवता येऊ शकतो. तो / ती सक्षम आहे आणि त्याचे/तिचे स्वतःचे आर्थिक व्यवहार हाताळू शकते ह्याची पुष्टी ग्राहकाकडून करण्यात येण्याच्या सापेक्ष अशा व्यक्तींची पुढील खाती ही कायदेशीर पालकत्व प्रमाणपत्राशिवाय उघडता येऊ शकतात.
- आमच्या सर्व शाखांवर वरील सर्व खात्यांबाबतचा तपशील उपलब्ध आहे आणि आमच्या बँकेच्या संकेतस्थळावरूनही त्याची माहिती प्राप्त करता येऊ शकते.
- कोणतेही डिपॉझिट अकाउंट सुरू करण्यापूर्वी बँक आरबीआयने आखून दिलेल्या “नो युवर कस्टमर” (केवायसी) मार्गदर्शक तत्वांनुसार किंवा तत्सम इतर नियम वा बँकेच्या प्रक्रियेनुसार सर्व प्रकारच्या खात्री करून घेईल.
- भावी ठेवीदाराला बँकेद्वारा अकाउंट ओपनिंग अर्ज दिला जाईल. भावी ठेवीदार जेव्हा डिपॉझिट अकाउंट सुरू करण्यासाठी बँकेकडे विचारणा करेल त्यावेळी बँक कर्मचारी त्याला सर्व प्रक्रिया तपशीलवार समजावून सांगतील. अकाउंट ओपनिंगचा अर्ज संपूर्णपणे भावी ठेवीदारानेच अचूकरित्या भरावा.
- सेव्हिंग्स अकाउंट आणि करंट अकाउंट यांसारख्या डिपॉझिट उत्पादनांसाठी, विशिष्ट सरासरी त्रैमासिक शिल्लक (एक्यूबी)/सरासरी मासिक शिल्लक (एएमबी), हे सर्व कोणत्या प्रकारचे अकाउंट सुरू केले जात आहे त्यावर अवलंबून असेल आणि त्याबाबतची सर्व माहिती, अटी-नियम यांची पूर्तता करूनच अशा प्रकारच्या अकाउंट्सचे व्यवस्थापन केले जाईल. उल्लेखित एक्यूबी/एएमबी यांचे नीट व्यवस्थापन करता न आल्यास त्यावर नॉन मेन्टेनन्स शुल्क (एनएमसी) आकारले जाईल.
- शुल्क आकारणीची माहिती बँकेच्या संकेतस्थळावर (www.Kotak.bank.in) व शाखांमध्येही देण्यात आली आहे.
- पात्र व्यक्तींसाठी आणि संस्था/संघटना यांच्यासाठी सेव्हिंग्स बँक अकाउंट सुरू करता येऊ शकते (भारतीय रिझर्व्ह बँकेने (आरबीआय) वेळोवेळी आखून दिलेल्या विहित अटींची पूर्तता करणे त्यासाठी आवश्यक आहे)
- व्यक्ती / भागीदार संस्था / खासगी आणि सार्वजनिक कंपन्या / अविभक्त हिंदू कुटुंब (एचयूएफ) / विशिष्ट संघटना / सोसायट्या / विश्वस्त संस्था इत्यादी जण करंट अकाउंट सुरू करू शकतात.

- व्यक्ती/भागीदार संस्था/खासगी आणि सार्वजनिक कंपन्या/एचयूएफ/विशिष्ट संघटना/सोसायट्या/विश्वस्त संस्था इत्यादी जण फिक्स्ड डिपॉझिट्स अकाऊंट सुरू करू शकतात.
- फिक्स्ड डिपॉझिट अकाऊंट सुरू करताना लागू असलेल्या खात्री करून घेण्याच्या प्रक्रियेत व्यक्तीची ओळख पटवणे, पत्त्याची पडताळणी, त्याचा व्यवसाय, नोकरी यांची खातरजमा करून घेणे/त्याच्या कृतींची पातळी समजून घेणे, उत्पन्नाचा स्रोत इत्यादींचा समावेश असतो. भावी ठेवीदाराची ओळख बँकेला स्वीकारार्ह असलेल्या व्यक्तीकडून केली जाणे हेही आवश्यक असू शकते. खाते उघडणाऱ्या/ऑपरेट करत असणाऱ्या व्यक्तीचे अलीकडील छायाचित्रही बँकेला खात्री करून घेण्यासाठी आवश्यक ठरू शकते.
- खातरजमा करून घेण्याच्या प्रक्रियेबरोबरच केवायसी नियमांतर्गत बँकेला भावी ठेवीदाराचा परमनंट अकाऊंट नंबर (पीएन) किंवा त्याला वैकल्पिक म्हणून प्राप्तिकर कायदा/नियमानुसार फॉर्म क्रमांक ६० ची आवश्यकता भासू शकते.
- ठरावीक कालावधीनंतर बँक नवीन किंवा अतिरिक्त केवायसी दस्तऐवजांची मागणी ग्राहकाकडे करू शकते, जे की आरबीआयच्या नियमानुसार आहे.

सिंगलली ऑपरेटेड अकाऊंट

अशा प्रकारचे अकाऊंट्स एकाच व्यक्तीद्वारे, जो की १८ वर्षांपेक्षा मोठा असेल, सुरू किंवा ऑपरेट केले जाऊ शकतात.

जॉइंट अकाऊंट

दोन किंवा अधिक व्यक्तींद्वारे त्यांच्या नावाने सुरू करण्यात आलेल्या डिपॉझिट खात्याला जॉइंट अकाऊंट असे म्हणतात.

जॉइंट अकाऊंटची कार्यप्रणाली

एकापेक्षा अनेक व्यक्तींनी सुरू केलेल्या जॉइंट अकाऊंटची कार्यप्रणाली पुढीलप्रमाणे चालते

स्वतः किंवा वारसदार

हा भाग दोन व्यक्तींच्या नावावर असलेल्या अकाऊंटसाठी आहे. या भागात, अकाऊंट स्वतः खातेदार किंवा त्यांचा वारसदार (खातेदारांपैकी एकाचा मृत्यू झाल्यास किंवा त्यांना शक्य न झाल्यास) यांच्याद्वारे ऑपरेट होऊ शकते.

कोणीही किंवा वारसदार

हा भाग दोन व्यक्तींच्या नावावर असलेल्या अकाऊंटसाठी आहे. या भागात, अकाऊंट स्वतः खातेदार किंवा त्यांचा वारसदार (खातेदारांपैकी एकाचा मृत्यू झाल्यास किंवा त्यांना शक्य न झाल्यास) यांच्याद्वारे ऑपरेट होऊ शकते.

जॉइंटली

या प्रकारच्या खात्यात, सर्व खातेदारांनी स्वाक्षऱ्या केल्या असतील तर त्यांच्याद्वारेच हे अकाऊंट ऑपरेट केले जाऊ शकते.

सर्व खातेदारांच्या संमतीने अकाऊंट कोणी ऑपरेट करावे याचा निर्णय होऊ शकतो.

अल्पवयीनाने नैसर्गिक पालक/पालक यांच्या साथीने सेव्हिंग्स बँक अकाऊंट सुरू केल्यास ते केवळ पालकच ऑपरेट करू शकतील.

जॉइंट खातेदार वरील अकाऊंटसमधील शिलकीच्या विल्हेवाटीसंदर्भात पुढीलप्रमाणे अधिकार बहाल करू शकतात...

- स्वतः किंवा वारसदार : खाते जर अ आणि ब यांच्या नावाचे असेल तर खातेदारांपैकी कोणाही एकाचा मृत्यू झाल्यास त्याच्या पश्चात वारसदाराला त्या खात्यातील अंतिम शिल्लक रक्कम व्याजासह, लागू असल्यास, दिली जाते.
- कोणीही किंवा वारसदार : दोनपेक्षा अधिक म्हणजे अ, ब आणि क व्यक्ती खातेदार असतील तर कोणाही दोन खातेदारांचा मृत्यू झाल्यास त्यांच्या पश्चात वारसदाराला त्या खात्यातील अंतिम शिल्लक रक्कम व्याजासह, लागू असल्यास, दिली जाते.
- खातेदार/वारसदार : पहिला खातेदार स्वतः एकटाच खाते ऑपरेट करू शकतो आणि खात्यातील पैशावर त्याचा संपूर्ण हक्क असतो. मात्र, पहिल्या खातेदाराचा मृत्यू झाल्यास त्याच्या वारसदाराचा हक्क त्या खात्यावर असतो.
- खातेधारकानंतर ज्याचे नाव असते तो/वारसदार : बँकेच्या पासबुकावर पहिल्या खातेदारानंतर ज्याचे नाव असते ती व्यक्ती खाते ऑपरेट करू शकते. त्याचाही खात्यातील पैशावर संपूर्ण हक्क असतो. दुसऱ्या खातेदाराचा मृत्यू झाल्यास त्याच्या वारसदाराचा हक्क त्या खात्यावर असतो.

जॉइंट अकाऊंट होल्डर्समध्ये नाव समाविष्ट करणे किंवा वगळणे

सर्व जॉइंट अकाऊंट धारकांच्या विनंतीनुसार बँक त्यांच्या खात्यात नावाचा समावेश करणे किंवा त्यातून नाव वगळण्याची प्रक्रिया करू शकते. तशी परिस्थिती असेल तरच जॉइंट अकाऊंट धारकांच्या खात्यात इतर एखाद्या व्यक्तीच्या जॉइंट अकाऊंट धारक म्हणून नावाचा समावेश होऊ शकतो.

अल्पवयीनाचे खाते

अल्पवयीनाच्या नावाने त्याचे नैसर्गिक पालकच खाते सुरू करू शकतात आणि ते ऑपरेटही करू शकतात. सज्जान झाल्यानंतर पूर्वाश्रमीचा अल्पवयीन खातेधारक त्याच्या खात्यातील शिलकीची खातरजमा करू शकतो आणि जर खाते त्याच्या पालकांकडून ऑपरेट

केले जात असेल तर पूर्वाश्रमीच्या अल्पवयीनाची ताजी स्वाक्षरी घेतली जाईल व तिची त्याच्या पालकांकडून खातरजमा करून घेतली जाईल, तसेच अल्पवयीन सज्जन झाल्यानंतर त्याच्या केवायसी दस्तऐवजांची मागणी केली जाईल व त्यानुसार सर्व प्रक्रिया पार पडल्यानंतर त्याचे नाव खात्यावर येईल.

अशिक्षित/अंध व्यक्तीचे खाते

बँक अशिक्षित व्यक्तीच्या करंट खात्याव्यतिरिक्त तिच्या अधिकारानुसार डिपॉझिट खाते उघडण्यासही संबंधितास परवानगी देऊ शकते. अशा व्यक्तीचे खाते उघडले जाऊ शकते मात्र त्याने ठेवीदार व बँक या दोघांच्याही ओळखीच्या असलेल्या व्यक्तीला साक्षीदार म्हणून बँकेत बोलावणे बंधनकारक आहे. साधारणतः अशा प्रकारच्या सेव्हिंग्स बँक अकाऊंटसाठी धनादेश पुस्तिका दिली जात नाही. विथड्रॉवलच्या वेळी/ठेव म्हणून ठेवलेली रक्कम परत देताना आणि/किंवा व्याज देताना खातेधारकाने त्याच्या अंगठ्याचा ठसा उमटवावा किंवा खातेधारकाला ओळखत असल्याची खातरजमा करणाऱ्या व्यक्तीबरोबर बँकेच्या सक्षम अधिकाऱ्यासमोर ठसा उमटवावा. अशिक्षित/अंध व्यक्तीला त्याच्या खात्याविषयीची सर्व माहिती बँकेच्या कर्मचाऱ्यांनी द्यावी.

पॉवर ऑफ अ‍ॅटर्नी

ठेवीदाराच्या विनंतीनुसार बँक ठेवीदाराने त्याच्यावतीने त्याचे खाते ऑपरेट करण्याचे हक्क/पॉवर ऑफ अ‍ॅटर्नी दिलेल्या व्यक्तीची नोंद बँक स्वतःकडे करून ठेवेल.

नामनिर्देशन सुविधा

सर्व प्रकारच्या ठेवीखात्यांसाठी नामनिर्देशन सुविधा उपलब्ध आहे. नामनिर्देशन सुविधा एकल स्वामित्वहक्क अकाऊंटसंदर्भातही उपलब्ध आहे. नामनिर्देशन केवळ एका व्यक्तीचेच करता येते. अशा प्रकारे केलेले नामनिर्देशन खातेधारकाकडून केव्हाही रद्द करता येऊ शकते किंवा बदलता येऊ शकते. नामनिर्देशन करताना, ते रद्द करताना किंवा त्यात बदल करताना तिसरा पक्ष त्याचा साक्षीदार असणे आवश्यक आहे. खातेधारकाच्या सहमतीने नामनिर्देशनात सुधारणा करता येऊ शकते. अल्पवयीनालासुद्धा नामनिर्देशित करता येऊ शकते. सर्व व्यक्तींनी त्यांच्या खात्यासाठी वारसदाराचे नामनिर्देशन करणे गरजेचे असल्याची शिफारस करण्यात येत आहे, कारण त्यामुळे खातेधारकाच्या मृत्यूनंतर सर्व प्रकारच्या दाव्यांचे निराकरण होणे सोपे जाते. वारसदाराला, खातेधारकाचा मृत्यू झाल्यास, खात्यातील शिलकीची रक्कम कायदेशीर वारसदार म्हणून मिळेल. डिपॉझिट अकाऊंट सुरू करताना खातेधारकाला नामनिर्देशनाच्या सुविधेची माहिती सांगितली जाईल. दुहेरी स्वीप सुविधेच्या माध्यमातून (एँक्टिव्ह मनी) सुरू करण्यात आलेल्या फिक्स्ड डिपॉझिट्ससाठी सेव्हिंग्स/करंट अकाऊंटसाठी नामनिर्देशनाचा विचार केला जाईल.

धनादेश पुस्तिका आणि धनादेश

सेव्हिंग्स, करंट किंवा ओव्हरड्राफ्ट अकाऊंटधारकांना बँकेच्या विहित शुल्कानुसार धनादेश पुस्तिका वितरित केल्या जातील.

धनादेश पुस्तिका ग्राहकाला त्याच्या निवासी पत्त्यावर पाठवली जाईल. बँक तिच्या अधिकारानुसार व कायदानुसार विशिष्ट ग्राहकांना 'एंट पार' धनादेश पुस्तिका देऊ शकते.

एखाद्या खातेधारकाचा एक कोटी रुपये किंमतीचा धनादेश एकाच आर्थिक वर्षात चार किंवा त्याहून अधिक वेळा खात्यात पुरेशी रक्कम नसल्याकारणाने वटला गेला नसेल तर अशा कोणत्याही व्यक्तीला, ज्याचे सेव्हिंग्स, करंट किंवा ओव्हरड्राफ्ट खाते असेल, धनादेश पुस्तिकेचे वितरण करू नये. तसेच बँक तिच्या अधिकारात करंट अकाऊंट बंद करण्याचा निर्णयही घेऊ शकते.

धनादेश सातत्याने वटत नसेल तर/महिन्याकाठी अमूकच धनादेश पुस्तिका दिल्या जात असतानाही त्याच्यापेक्षा जास्त प्रमाणात धनादेश वितरित होत असल्यास धनादेश पुस्तिकेचे वितरण संबंधित खातेधारकाला न देण्याचे धोरण बँक ठरवू शकते. (व्यक्तिगत खातेधारकाला १०० पेक्षा जास्त धनादेश देऊ नयेत आणि संस्थात्मक खातेधारकाला ५०० पेक्षा धनादेश पुस्तिका देऊ नयेत.)

ग्राहकांनीही धनादेश असे लिहावेत किंवा काढावेत की तो वटताना त्यावर खाडाखोड होणार नाही आणि ग्राहकाची स्वाक्षरी बँकेकडे नोंद असलेल्या स्वाक्षरीशी मिळतीजुळती आहे किंवा नाही याचीही खात्री करून घेतली जावी. धनादेशावरील कोणत्याही खाडाखोडीवर ग्राहकाची स्वाक्षरी केली जावी.

अकाऊंट स्टेटमेंट

अकाऊंट सुरू करण्याच्या अटी व नियमांनुसार सेव्हिंग्स तसेच करंट डिपॉझिट अकाऊंटधारकांना ठरावीक कालावधीनंतर बँकेकडून अकाऊंट स्टेटमेंट दिले जाईल.

पासबुक सुविधा

ग्राहकाच्या विनंतीनुसार व्यक्तिगत ग्राहकांना बँक पासबुकाची सुविधा उपलब्ध करून देते. पासबुक सुविधेचा लाभ घेणाऱ्या ग्राहकांना शुल्काच्या नियमांनुसार विशिष्ट शुल्क आकारणी केली जाईल.

थेट डेबिट आणि स्थायी सूचना

पेमेंट पद्धतीमुळे ग्राहक आम्हाला बँक म्हणून नियमित पेमेंट्स करण्याची परवानगी देतो. उदाहरणार्थ: एका अकाऊंटमधून दुसऱ्या अकाऊंटमध्ये फंड्स हस्तांतरित करणे, लॉकरचे भाडे देणे, क्रेडिट कार्डचे पैसे देणे, जीवन विम्याचे पैसे देणे आणि निश्चित लाभार्थ्याला

द्यावे लागणारे कोणतेही ठरावीक कालावधीतील पैसे. तसेच या सुविधेमुळे ग्राहकाला धनादेश लिहिण्याच्या त्रासदायक प्रकारातून सुटकाही मिळते.

या सेवेचा लाभ घेण्यासाठी तुमचे थेट डेबिट मत निश्चित असावे व त्याची अंमलबजावणी यशस्वीरित्या झालेली असावी.

सरासरी त्रैमासिक/मासिक शिल्लक

एक्यूबी - एका कॅलेंडर वर्षातील सलग तीन महिन्यांत ग्राहकाने त्याच्या खात्यात किती रक्कम शिल्लक ठेवली याचा तपशील सरासरी त्रैमासिक शिल्लक (एक्यूबी) देते.

एएमबी - एका महिन्यात ग्राहकाने त्याच्या खात्यात किती रक्कम शिल्लक ठेवली याचा तपशील सरासरी मासिक शिल्लक (एएमबी) देते.

एक्यूबी/एएमबी यांची गोळाबेरीज खालीलप्रमाणे केली जाते एएमबी = महिना किंवा त्रैमासिकाच्या अखेरच्या दिवशी शिल्लक असलेली रक्कम (त्या महिन्यात किंवा तीन महिन्यातील दिवसांची संख्या)

बचत खात्यातील (सेव्हिंग्स अकाऊंट) व्याजदराचे पेमेंट

“बचत खात्यावरील व्याजदर दर दिवसाच्या उत्पादनाच्या आधारावर दिले जाते.

१ एप्रिल २०१६ पासून प्रभावी, बचत बँक शिलकीवर मिळालेले व्याज हे त्रैमासिक तत्त्वावर जून, सप्टेंबर, डिसेंबर आणि मार्च ह्या वेळी जमा करण्यात येईल.”

बचत खात्यावरील व्याज दर खालीलप्रमाणे आहेत:

खात्यामधील शिल्लक	व्याज दर
सर्व शिलकींसाठी	२.५०% प्रतिवर्ष

इलस्ट्रेशन:-

दिवसाच्या समाप्तीला खात्यामधील शिल्लक = ५५,००,०००.

सर्व शिलकींसाठी निश्चित केलेले व्याज = २.५०% प्रतिवर्ष

दिवसासाठी येथे प्रदेय व्याज हे पुढीलप्रमाणे परिगणित करण्यात येईल:

$(५५,००,००० * २.५०\% * ३६५)$

*सध्याच्या घडीला आरबीआयने बचत खात्यांवरील व्याज दर विनियमित केलेला आहे जो वेळोवेळी बदलाच्या अधीन आहे.

फिक्स्ड डिपॉझिट्सवरील देय व्याज

व्यक्तीद्वारे धारण करण्यात आलेल्या सर्व फिक्स्ड डिपॉझिट्सवर एका आर्थिक वर्षाच्या आत एकूण प्रदान केलेले/प्रदेय व्याज हे आयकर अधिनियमाच्या अंतर्गत नमूद करण्यात आलेल्या रकमेपेक्षा अधिक असल्यास, बँकेला सोतावर कर वजा करण्याचे सांविधिक बंधन आहे. कर वजावट करण्यात आलेल्या रकमेसंदर्भात बँक संबंधित खातेधारकाला कर वजावट प्रमाणपत्र (टीडीएस सर्टिफिकेट) देईल. ठेवीदार टीडीएसच्या सवलतीला पात्र असेल तर कोणताही टीडीएस कापणे टाळण्यासाठी त्याने दर आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीलाच बँकेकडे विहित नमुना अर्जात तसे जाहीर करणारे पत्र द्यावे.

ऑक्टोव्हमनीसाठी (२ वे स्वीप ठेवी) नियमित फिक्स्ड डिपॉझिट्स दर हे ज्येष्ठ नागरिक/बँकेचे कर्मचारी यांसह सर्व ग्राहकांसाठी लागू आहेत.

पुनर्गुंतवणूक ठेवीच्या बाबतीत त्रैमासिक कालावधीने चक्रवाढ होणाऱ्या एफडीवरील व्याज हे ठेवी १८१ दिवसांच्या किमान कालावधीसाठी आणि त्यापेक्षा अधिक कालावधीसाठी बँकेमध्ये ठेवण्याच्या अधीन आहे. १८१ दिवसांपेक्षा कमी कालावधीच्या फिक्स्ड डिपॉझिट्ससाठी, व्याज हे मुदतसमाप्तीला सरळ व्याजाने परिगणित करण्यात येईल.

फिक्स्ड डिपॉझिटवरील व्याजाची मोजणी करण्याची पद्धत

मासिक व्याज पेआऊट पर्याय मासिक व्याज एफडीसाठी व्याजदर प्रमाणित दरापेक्षा सवलतीत दिला जाईल.

व्याज ठेव ठेवल्याच्या तारखेपासून मासिक अंतराने दिले जाईल. उदाहरणार्थ, १५ फेब्रुवारी २०२५ रोजी ठेवण्यात आलेल्या ठेवीवर १५ मार्च २०२५ रोजी व्याज दिले जाईल.

त्रैमासिक व्याज पेआऊट पर्याय व्याज ठेव ठेवल्याच्या तारखेपासून त्रैमासिक अंतराने दिले जाईल. उदाहरणार्थ, १५ फेब्रुवारी २०२५ रोजी ठेवण्यात आलेल्या ठेवीवर १५ मे २०२५ रोजी व्याज दिले जाईल.

नॉन-लीप वर्षामध्ये ठेवलेल्या ठेवींसाठी एका वर्षामध्ये ३६५ दिवसांच्या आधारावर आणि लीप (कॅलेंडर) वर्षामध्ये ठेवलेल्या ठेवींसाठी एका वर्षामध्ये ३६६ दिवसांच्या आधारावर व्याज परिगणित करण्यात येते. उदाहरण - कॅलेंडर वर्ष २०२४ मध्ये (एक लीप वर्ष) ठेवलेल्या फिक्स्ड डिपॉझिटसाठी, २०२४ च्या संपूर्ण कालावधीसाठी व्याज हे (ठेव फेब्रुवारीपूर्वी किंवा नंतर ठेवण्यात आलेली असो वा नसो), आणि व्याज हे ३६६ दिवसांच्या तत्वावर परिगणित करण्यात येईल.

संचयी व्याज पेआऊट पर्याय संचयी ठेवीअंतर्गत, व्याज त्रैमासिक अंतराने वाढवले जाईल, उदा. तीन महिन्यांच्या कालावधीत संचित झालेले व्याज पुढील तीन महिन्यांसाठी देय असलेल्या व्याजाच्या मोजणीसाठी मुद्दलात समाविष्ट केले जाईल. त्रैमासिक व्याजाच्या मोजणीचे सूत्र त्रैमासिक व्याज पेआऊट पर्यायासमानच आहे.

इलस्ट्रेशन

तिमाही	मुद्दल रक्कम	व्याज	पुढील तिमाहीसाठी प्रिन्सिपल तिमाही
१	१००	२	१०२
२	१०२	२.०४	१०४.०४
३	१०४.०४	२.०८	१०६.१२

डिपॉझिटच्या मॅच्युरिटीपर्यंत अशाच पद्धतीने पुढील तीन महिन्यांच्या व्याजाची मोजणी केली जाईल. वरील इलस्ट्रेशन टीडीएसचा प्रभाव गृहीत न धरता केले आहे. ठेवीचा कालावधी १८१ दिवसांपेक्षा कमी किंवा दोन तिमाहीपेक्षा कमी असेल तर ठेवीवर संचयी व्याज दिले जात नाही.

ज्येष्ठ नागरिक मुदत ठेवी (६० वर्षे आणि त्यावरील)

ज्येष्ठ नागरिकांनी बँकेत ठेवलेल्या मुदत ठेवीवर जादा व्याजदर देण्याचे धोरण बँकेने वेळोवेळी जाहीर केले आहे. बँकही ज्येष्ठ नागरिकांद्वारा ठेवण्यात आलेल्या मुदत ठेवीबाबत प्राप्तिकर कायद्यान्वये लागू असलेल्या नियमांचे पालन करेल.

स्रोताच्या ठिकाणी कर वजावट (टीडीएस)

ठेवीदाराला प्रदान करायचे व्याज हे उच्चतम मर्यादित वर जाण्याची शक्यता असल्यास, आयटी अधिनियम, १९६१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे आर्थिक वर्षादरम्यान टीडीएस लागू असेल. सध्याच्या घडीला, ही मर्यादा (थ्रेशॉल्ड) रु.५०,००० /- (ज्येष्ठ नागरिकांसाठी रु.१,००,०००) आहे, टीडीएसचा दर आयटी अधिनियमाप्रमाणे विहित करण्यात येईल. उपार्जित व्याजावर परिगणित करण्यात आलेली टीडीएस रक्कम ही प्रचलित कर कायद्यांप्रमाणे कोटक बँकेद्वारे खातेधारकाच्या वतीने कर प्राधिकरणांना वित्तप्रेषित करण्यात येते. ३१ मार्च रोजी आर्थिक वर्षाच्या समाप्तीला उपार्जित अनपेड व्याजावरही टीडीएस वजा करण्यात येईल आणि जेव्हा कमावलेले व्याज हे टीडीएस वसूल करण्यासाठी पुरेसे नसल्यावर, ठेव रकमेच्या मुद्दलामधून टीडीएस वसूल करण्यात येईल. ३१ मार्च रोजी फिक्स्ड डिपॉझिट्सवर कोणतेही व्याज उपार्जित झाल्यास, उपार्जित व्याजावर वजा करायच्या टीडीएस तुटीच्या मर्यादितपर्यंत सदर ठेवीवर धारणाधिकार ठेवण्यात येईल. या टीडीएस तुटीखालील कोणत्याही रकमेच्या बाबतीत, तदनंतरच्या व्याजाच्या घटनेपासून/ठेवीच्या समाप्तीपासून ती वसूल करण्यात न आल्यास धारणाधिकारावर व्याज प्राप्त होणार नाही. धारणाधिकार रक्कम ही तदनंतरच्या व्याजाच्या पेआऊट आवर्तनामध्ये किंवा ठेव रकमेच्या आंशिक/पूर्व समाप्तीमध्ये, जे आधी असेल ते, वसूल करण्यात येईल. ग्राहक हा नजीकच्या शाखेमध्ये विनंती सादर करून त्याच्या चालू खात्यामधून/बचत खात्यामधून टीडीएस वसूल करण्यासाठी अनुमती देऊ शकतो. चालू खात्यामधील/बचत खात्यामधील शिल्लक पुरेशी नसण्याच्या बाबतीत, उपरोल्लिखित स्थितीसाठी लागू टीडीएस रकमेकरिता ठेव फिक्स्ड डिपॉझिटवर (एफडी) होल्ड किंवा धारणाधिकार ठेवण्यात येऊ शकतो.

टीडीएसमधून सवलत

आयटी कायद्यात उल्लेखित करण्यात आलेल्या विशिष्ट नियमांनुसार टीडीएसमधून सवलत मिळवता येऊ शकते. मात्र, त्यासाठी पुढील फॉर्म भरावे लागतील.

फॉर्म १५जी हा जाहीरनामा आहे, ज्याद्वारे असे जाहीर केले जाते की ठेवीदार कर देण्यास पात्र नाही आणि त्यामुळे टीडीएसमधून त्याला सवलत दिली जावी. ज्येष्ठ नागरिकांव्यतिरिक्त व्यक्ती किंवा इतर व्यक्ती (ज्या कंपनी किंवा संस्था नाहीत) त्यांना फॉर्म १५जी लागू होतो.

फॉर्म १५एच हा जाहीरनामा आहे, ज्याद्वारे असे जाहीर केले जाते की ठेवीदार कर देण्यास पात्र नाही आणि त्यामुळे टीडीएसमधून त्याला सवलत दिली जावी. फॉर्म १५एच निवासी व्यक्तींना जे की ज्येष्ठ नागरिक आहेत (म्हणजे वयवर्षे ६० पेक्षा अधिक) त्यांना लागू होतो.

आयटी अधिकाऱ्याकडून सवलतीचे प्रमाणपत्र - फॉर्म १५एए आयटी कायदा असेही सांगतो की, कोणत्याही उत्पन्नाची सरासरी रक्कम, जी की त्या कलमात नोंदवण्यात आली आहे, आधीच्या वर्षात क्रेडिट झाली किंवा अदा करण्यात आली किंवा क्रेडिट होणार आहे किंवा अदा केली जाणार आहे, जिने कमाल रकमेची मर्यादा ओलांडली असेल त्यावर कर लावण्यात आला नसेल, तर तरतुदी तिला लागू होत नाही आणि ऍसेसीज १५जी फॉर्ममध्ये जाहीर करण्यास पात्र नसतील. अशा प्रकारांत, आयटी अधिकाऱ्याकडून विशिष्ट सवलत प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक असते. विश्वस्त संस्था/सोसायट्या इत्यादींसारख्या संस्था ज्यांना प्राप्तिकरातून सवलत देण्यात आली आहे, त्यांना असे

पत्र/फॉर्म १५एए सादर करावे लागेल, आर्थिक वर्षादरम्यान अदा केले गेलेले किंवा अदा करणे अपेक्षित असलेल्या व्याजाने किमान रकमेची मर्यादा ओलांडली असेल की जी करपात्र नाही.

फिक्स्ड डिपॉझिटची प्रीमॅच्युर विथड्रॉवल

मॅच्युरिटीच्या प्रत्यक्ष तारखेपूर्वीच ग्राहक त्याची रक्कम अंशतः/पूर्णतः काढू शकतो. प्रीमॅच्युर विथड्रॉवलच्या प्रकारात डिपॉझिट ठेवल्याच्या तारखेपासून बँकेकडे डिपॉझिट ठेवल्याच्या तारखेपर्यंत या कालावधीत लागू असलेला व्याजदर लागू असेल किंवा डिपॉझिट ठेवले त्यावेळी व्याज देण्याबाबत जो करार झाला असेल तो व्याजदर, यांपैकी जे डिपॉझिटच्या प्रीमॅच्युर विथड्रॉवलसाठी आकारण्यात आलेल्या दंडानंतर कमी असेल ते देण्यात येईल. तसेच, बँक ही विद्यमान ठेवीच्या मुदतपूर्व समाप्तीसाठी वेळोवेळी तिच्याद्वारे ठरवण्यात आल्याप्रमाणे सदर दराने दंड आकारणी करू शकते. दंडाची संरचना वेबसाइटच्या फिक्स्ड डिपॉझिट पानावर नमूद करण्यात आलेली आहे. [उदाहरणार्थ, गृहीत धरा की एफडीची रक्कम रु.१५ लाख आहे, १-२ वर्षासाठी दर १०% आहे आणि २-३ वर्षासाठी तो दर ९.५०% आहे आणि ग्राहकाने २ वर्षे १ दिवस या कालावधीसाठी ठेव ठेवलेली आहे (म्हणजेच @ ९.५०%). ग्राहकाने १ वर्षानंतर एफडीचे रोखीकरण केल्यास, ९% दराने व्याज प्रदान करण्यात येईल (संविदाकृत दर/ज्या कालावधीसाठी ठेव बाळगली होती त्या कालावधीसाठी लागू दर यांमधील कमी दर वजा १% दंडात्मक प्रभार). आंशिक मुदतपूर्व रोखीकरणाच्या बाबतीत, अवशिष्ट रक्कम ही मूळ ठेवीच्या कराराच्या तारखेला प्रचलित दराप्रमाणे व्याज मिळवणे चालू ठेवेल]

सेव्हिंग/करंट अकाऊंटशी जोडलेले १८१ दिवस आणि त्यावरील कालावधीसाठी ठेवण्यात आलेले स्टँडअलोन फिक्स्ड डिपॉझिट रेग्युलर स्वीप डिपॉझिट फंक्शनॅलिटीप्रमाणे वागवले जाईल आणि दंडशुल्क आकारणी वरीलप्रमाणे लागू असेल.

फिक्स्ड डिपॉझिट्सचे पेमेंट/नूतनीकरण

डिपॉझिट बुकिंगच्यावेळीच मॅच्युरिटी आणि पेमेंटविषयीच्या सूचना देणे अनिवार्य असेल. ग्राहकाला बँकेतील त्याच्या करंट/सेव्हिंग अकाऊंटमध्ये पैसे मिळण्याचा पर्याय खुला असेल किंवा तो बँकेला लेखी विनंती करून रकमेचा डीडी/बीसी त्याच्या पत्त्यावर मागवून घेऊ शकतो, जो की बँकेकडे नोंदवलेला असेल. ठेवीच्या कालावधीत कोणत्याही वेळी मॅच्युरिटीबाबतच्या सूचनांमध्ये बदल करण्याचा अधिकार ग्राहकाला आहे. या सूचना राखून ठेवण्यात येतील आणि त्याची अंमलबजावणी मॅच्युरिटीच्यावेळी करण्यात येईल.

फिक्स्ड डिपॉझिट्सच्या तुलनेत ओव्हरड्राफ्ट

आवश्यक सुरक्षा कागदपत्रांची पूर्तता केल्यानंतर ठेवीदारांनी योग्यरित्या भरलेल्या फिक्स्ड डिपॉझिट्सवर कर्ज/ओव्हरड्राफ्ट सुविधेसाठी ठेवीदार/ठेवीदारांच्या विनंतीवर बँक विचार करू शकते. अल्पवयीनाच्या नावाने ठेवलेल्या रकमेवरही बँक कर्ज देण्याचा विचार करू शकते, तथापि, घेतले जाणारे कर्ज अल्पवयीनाच्या लाभासाठीच घेतले जात असल्याचा योग्य जाहीरनामा ठेवीदाराकडून/ अर्जदाराकडून सादर केला जाणे आवश्यक आहे.

रिकरिंग डिपॉझिट

व्याजाचे पेमेंट

- आरडीवरील व्याजाची मोजमाप बँकेकडून केली जाईल त्यासाठी भारतीय बँक संघटनेद्वारे देण्यात आलेल्या पद्धतीचा अवलंब केला जाईल.
- आरडीसाठीचा व्याजदर आरडीचे बुकिंग केल्याच्या तारखेला फिक्स्ड डिपॉझिटसाठी लागू असलेल्या व्याजदरानुसारच असेल.
- आरडीवरील व्याज लागू दरानुसार त्रैमासिक कालावधीनंतर वाढवले जाईल.

हप्त्याचे पेमेंट

- हप्त्याची रक्कम एकदा निश्चित झाली की मग त्यात नंतरच्या तारखेला बदल करण्याची मुभा नाही.
- पेमेंटच्यावेळी एकापेक्षा अधिक हप्ता राहिला असेल तर अदा झालेली रक्कम फक्त एकच हप्ता कव्हर करण्याइतपत पुरेशी असल्यास थकलेल्या पहिल्या/आधीच्या हप्त्यात ती वळती केली जाईल.
- हप्त्याच्या अंशतः/अॅडव्हान्सड पेमेंटला परवानगी नाही.
- हप्त्यांची नियमित परतफेड करण्यासाठी ठेवीदाराला त्याच्या/तिच्या/त्यांच्या खात्यात पुरेशी रक्कम शिल्लक ठेवण्याचे कळवण्याची जबाबदारी बँकेची राहणार नाही.

पात्रता

निवासी व्यक्ती (अल्पवयीनांसह) आणि एचयूएफ

मॅच्युरिटी

- ठरल्याप्रमाणे ठरावीक कालावधीतच डिपॉझिट मॅच्युरे व्हायला हवे, हसे थकले असले तरी, आणि अशा प्रकारच्या थकित हप्त्यांसाठी लागू असलेली दंडात्मक व्याज आकारणी वजा करून त्यानंतर त्याचे रिपेमेंट केले जावे.
- डिपॉझिट महिनाभराच्या आतच बंद करण्यात आले तर त्यावर कोणतेही व्याज देऊ नये आणि फक्त मुद्दलच परत केले जावे.
- आरडी ऍडव्हान्सवर उल्लेखित करण्यात आलेली मॅच्युरिटीची रक्कम सर्व हप्त्यांचा वेळेत भरणा करण्याशी संबंधित आहे.

हप्ता भरण्यास उशीर केल्यास दंड

- ५ दिवसांच्या ग्रेस कालावधीपश्चात कोणताही हप्ता भरण्यामध्ये विलंब होण्याच्या बाबतीत, विलंबाच्या महिन्यासाठी, वेळोवेळी बँकेद्वारे नमूद करण्यात आल्याप्रमाणे आरडी व्याज दराने दंडात्मक व्याज आकारण्यात येईल.
- अशा प्रकारच्या व्याजाची मोजणी करताना महिन्याचा छोटासा कालावधीही पूर्ण महिना म्हणून गृहीत धरला जाईल.
- हप्त्याच्या महिन्याचे पेमेंट दिले गेले असेल परंतु हप्तावसुलीबाबतच्या स्थायी सूचनांचे पालन करण्यात अपयश आले असेल तर बँक जनरल फीचर्स अँड शेड्युल ऑफ चार्जेस (जीएफएससी) अनुसार स्थायी सूचनांचे पालन करण्यात आलेल्या अपयशाबाबतचा दंड करंट/सेव्हिंग्स खात्यातून आकारला जाईल.
- एकूण दंडात्मक व्याजशुल्काची आकारणी बँकेकडून पेएबल असणाऱ्या एकूण व्याजातून वसूल केली जाईल आणि ती फक्त मॅच्युरिटीच्यावेळीच आकारली जाईल किंवा अकाऊंट विहित कालावधीच्या आधीच बंद केले तर आकारली जाईल.

आवर्ती ठेवीची (आरडी) रक्कम मुदतपूर्व काढणे:

- ठेव (डिपॉझिट) महिनाभरातच विहित मुदतीच्या आत बंद केल्यास त्यावर कोणत्याही प्रकारचे व्याज दिले जाणार नाही आणि फक्त मूळ मुद्दलच परत केली जाईल.
- आरडीची रक्कम मुदतपूर्व काढल्यावर, दंडात्मक प्रभार वजा करण्याच्या बाबतीत, बँकेसोबत बाळगण्यात आलेल्या ठेवीच्या कालावधीसाठी ठेवीच्या तारखेला प्रचलित दराने किंवा संविदाकृत दराने व्याज प्रदान करण्यात येईल, जे कमी असेल ते. बँक विद्यमान ठेवीच्या मुदतपूर्व समाप्तीसाठी वेळोवेळी बँकेद्वारे ठरवण्यात आलेल्या सदर दराने दंड आकारणी करू शकते.

परकीय चलनासंदर्भातील व्यवहार करण्यासाठी भारतातील निवडक शाखांमध्ये (ए व बी श्रेणी) परकीय चलनासंदर्भातील सेवा विस्तारित करण्यात आल्या आहेत.

- रोख परकीय चलन खरेदी/विक्री
- वायर ट्रान्सफर/आउटवर्ड रिमिटन्स
- डिमांड ड्राफ्ट्स
- फॉरेक्स कार्ड्स

धनादेश

आमचे ग्राहक म्हणून तुम्ही सर्व प्रकारच्या चलनांतील धनादेश डिपॉझिट करू शकता. तुम्ही फक्त तुमच्या कोटक महिंद्रा बँक अकाऊंटचा उल्लेख करून तुमचा डिमांड ड्राफ्ट किंवा धनादेश खाली दिलेल्या पत्त्यावर आम्हाला पाठवा आणि आम्ही तुमच्या ओव्हरसीज बँकेतून संबंधित रक्कम संकलित करून तुमच्या अकाऊंटला क्रेडिट (जमा) करू. एनआरआय सर्व्हिस सेंटर, कोटक महिंद्रा बँक लि., पाचवा मजला, विनय भव्य कॉम्प्लेक्स, सीएसटी रोड, सांताक्रूझ पूर्व, मुंबई-४०० ०९८, भारत. तुमचे आमच्या बँकेकडील शाखेत असलेल्या खात्यात संबंधित प्रोसीड केलेले धनादेश जमा होण्याचा कालावधी चलनप्रकार व देश/किंवा त्याचे ठिकाण यावर अवलंबून राहील, आणि हा कालावधी आमच्या नोस्ट्रो अकाऊंटच्या निदर्शनास आल्यापासूनच्या तारखेपासून ६ ते २१ कार्यालयीन कामकाजाचे दिवस एवढा असेल.

रोख परकीय चलन

एलआरएस अंतर्गत मनोरंजन प्रवास व शिक्षण यांसाठी विदेशामध्ये प्रवास करणाऱ्या निवासी व्यक्तींसाठीच मोबाइल बँकिंग ॲपवर १५ चलनांमध्ये विदेशी चलनातील रोख रक्कम उपलब्ध आहे. विक्री करण्यात आलेल्या विदेशी चलनाची रक्कम ही आरबीआयद्वारे वेळोवेळी घालून दिलेल्या निकषांप्रमाणे आहे. विदेशी चलन व्यवस्थापन अधिनियमाच्या (एफईएमए) अंतर्गत आरबीआयद्वारे फॉरेक्स व्यवहारांचे नियमन करण्यात येते, यामध्ये लिबरलाइज्ड रिमिटन्स स्कीम (एलआरएस) मर्यादा, विदेशी चलनाच्या रोख रकमेवर (टीसीएस) स्रोतावर गोळा केलेला कर आणि अनुपालन निकष यांची निश्चिती करण्यात येते.

आउटवर्ड रिमिटन्स

आउटवर्ड रिमिटन्स (जावक वित्तप्रेषण) याला टेलिग्राफिक ट्रान्सफर/ट्रान्सफर/वायर ट्रान्सफर/स्विफ्ट ट्रान्सफर म्हणूनही ओळखले जाते, आणि हा जगभरामध्ये कुठेही लाभार्थी खात्यामध्ये पैसे पाठवण्याचा सर्वात सुलभ मार्ग आहे. प्रत्येक निवासी व्यक्ती ही लिबरलाइज्ड रिमिटन्स स्कीमअंतर्गत (एलआरएस) दर आर्थिक वर्षामध्ये यूएसडी २५०००० पर्यंत वित्तप्रेषण करू शकते.

शिक्षण शुल्क असो, राहण्याचा खर्च असो, कौटुंबिक देखभाल असो, परदेशामध्ये गुंतवणूक करणे असो किंवा तुमच्या मित्रांना परदेशामध्ये पैसे पाठवणे असो, या सर्व गोष्टी आमच्या आउटवर्ड रिमिटन्स सेवा कोटक रिमिटद्वारे केवळ काही क्लिक्समध्ये करता येईल, ही सेवा तुमच्या मोबाइलद्वारे/नेट बँकिंगद्वारे ॲक्सेस करता येऊ शकते.

कोटक रिमित

- ग्राहक हे लिबरलाइज्ड रिमितन्स स्कीम (एलआरएस) अंतर्गत चालू व भांडवल खात्यासाठी विदेशामध्ये निधी वित्तप्रेषित करू शकतात.
- उच्च मूल्याच्या व्यवहारांसाठी ५०,००० यूएसडीपर्यंत ऑनलाइन रिमितन्सची सुलभ डिजिटल रिमितन्स सुविधा
- मार्गदर्शनासाठी व ग्राहक सेवेसाठी दूरध्वनी साहाय्य उपलब्ध आहे.
- १५ चलनांमध्ये उपलब्ध
- ग्राहक हे ऑनलाइन हस्तांतरणांद्वारे कमी व्यवहार प्रभारांचा लाभ घेऊ शकतात.

तुम्ही कोटक रिमितद्वारे २४x७ ऑनलाइन हस्तांतरण करण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्याही पद्धतीची निवड करू शकता.

- मोबाइल बँकिंग:
कोटक बँक मोबाइल बँकिंग > पेमेन्ट्स > सेंड मनी > सेंड मनी ॲब्रॉड > येथे लॉगिन करा.
- नेट बँकिंग:
नेट बँकिंगमध्ये लॉगिन करा > 'पेमेन्ट्स अँड टॅक्सेस' वर क्लिक करा > 'सेंड मनी ॲब्रॉड' निवडा

पर्यायाने तुम्ही ए२ सह अधिकथन/आवेदन फॉर्म भरू शकता आणि कोटक बँकेच्या नजीकच्या कोणत्याही शाखेमध्ये तो सादर करू शकता.

परकीय चलनातील डिमांड ड्राफ्ट्स

विदेशी चलनामधील डिमांड ड्राफ्ट (एफसी डीडी) हे आंतरराष्ट्रीय पेमेन्ट्स सुलभतेने करण्यासाठी विदेशी चलनामध्ये बँकेद्वारे जारी करण्यात आलेले एक प्रीपेड, परक्राम्य (निगोशिअबल) बँकिंग इन्स्ट्रुमेन्ट आहे. विदेशी चलन डिमांड ड्राफ्ट्स हे लाभार्थीच्या नावे काढणे गरजेचे आहे आणि ते वेगवेगळ्या प्रकारच्या पेमेन्ट्ससाठी वापरता येऊ शकतात:-

- मित्र किंवा नातेवाईक यांना भेटवस्तू देण्यासाठी रेमिटन्स
- टोफेल, जीमॅट इत्यादींसारख्या विविध प्रवेश परीक्षांसाठी असलेले आवेदन शुल्क भरण्यासाठी
- परदेशातील विद्यापीठाचे शुल्क भरण्यासाठी
- परदेशातील वैद्यकीय उपचारासाठी आलेला खर्च भरण्यासाठी
- आरबीआयच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार मंजुरी असलेल्या इतर कोणत्याही व्यवहारासाठी

एफसीवाय डिमांड ड्राफ्ट्स हे तीन चलनांमध्ये जारी करण्यात येतात: युनायटेड स्टेट्स डॉलर्स (यूएसडी), ग्रेट ब्रिटन पाउंड्स (जीबीपी), आणि कॅनडियन डॉलर्स (सीएडी)

फॉरेक्स कार्ड

- कोटक फॉरेक्स कार्ड हे व्हिसाच्या सहयोगामध्ये सादर करण्यात आलेले चिपवर आधारित प्रीपेड कार्ड आहे. हे मल्टिकरन्सी कार्ड तुम्हाला सुलभ व सुरक्षित पद्धतीने एका कार्डमध्ये १५ पर्यंत चलने लोड करण्याचा पर्याय देऊ करते. कोटक फॉरेक्स कार्ड हे अनेक मर्चन्ट्सद्वारे स्वीकारण्यात येत, आणि ते उत्तम सुरक्षितता प्रदान करते, आणि ते वापरण्यासाठी सुलभ व जलद असे आहे. विदेशी चलनातील रोख रकमेसाठी हा सर्वोत्तम पर्याय आहे.
- हे सोयीचे साधन आहे आणि बाळगण्यासाठी व वापरण्यासाठी सुलभ आहे. एका कार्डवर अनेक चलने लोड करता येऊ शकतात.
- ते यूएसडी / ईयूआर / जीबीपी / एयूडी / एसजीडी / सीएचएफ / एचकेडी / जेपीवाय / सीएडी / एसईके / झेडएआर / ईईडी / एसएआर / टीएचबी / एनझेड अशा १५ चलनांमध्ये उपलब्ध आहे.
- एन्क्रिप्टेड चिप ही कार्डचे ड्युप्लिकेशन, फसवणूक आणि गैरवापर यांपासून संरक्षण प्रदान करते.
- स्थानिक डिफॉल्ट चलन पूर्णतः वापरल्यावर, पुढील डिफॉल्ट चलनाची वापरासाठी उपलब्धता.
- ते विनिमय दरामधील चढउतारापासून संरक्षण देऊ करते.
- ते खर्चाच्या व्यवस्थापनासाठी आणि प्रतिदिन पेमेन्टसाठी वापरण्यात येऊ शकते.
- ते शाखांच्या ठिकाणी काउंटरवर त्वरितपणे जारी करता येऊ शकते किंवा तुमच्या नोंदणीकृत पत्त्यावर डिलिव्हरी करता येऊ शकते.
- कार्डवर लोड केल्याप्रमाणे समान देशामध्ये व्यवहार करण्यात आल्यास, कोणताही क्रॉस करन्सी व्यवहार मार्क-अप नाही.
- वैधता ५ वर्षे (कार्डच्या दर्शनी भागावर दर्शवल्याप्रमाणे)

- पर्सनलाइज्ड / नॉन पर्सनलाइज्ड कार्ड / बँकअप कार्ड / इन्स्टा कार्ड यांसाठी पर्याय.

फॉरेक्स कार्ड हे विदेशामध्ये प्रवास करत असलेल्या निवासी भारतीय नागरिकांसाठी आणि भारतामध्ये राहत असलेल्या विदेशी नागरिकांसाठी उपलब्ध आहे. ते कोटक महिंद्रा बँकेसोबत खाते बाळगलेल्या ग्राहकांसाठी, तसेच बँकेचे ग्राहक नसलेल्यांसाठीही जारी करता येऊ शकते. फॉरेक्स कार्ड हे लागू असल्याप्रमाणे दस्तऐवज सादर करून मोबाइलद्वारे/नेट बँकिंगद्वारे आणि कोटक महिंद्रा बँकेच्या शाखांमध्ये काउंटरवर त्वरित खरेदी करता येऊ शकते/लोड करता येऊ शकते.

फॉरेक्स कार्ड व्यवस्थापन अधिनियमाच्या (एफईएमए) अंतर्गत आरबीआयद्वारे फॉरेक्स व्यवहारांचे नियमन करण्यात येते, यामध्ये लिबरलाइज्ड रिमिटन्स स्कीम (एलआरएस) मर्यादा, फॉरेक्स कार्डावर सोतावर गोळा केलेला कर (टीसीएस) आणि अनुपालन निकष यांची निश्चिती करण्यात येते.

फॉरेक्स कार्ड इराण, उत्तर कोरिया, क्युबा, सिरिया, क्रिमिया प्रदेश, अफगाणिस्तान, व्हेनेझुएला, भारत, नेपाळ, भूतान, म्यानमार (बर्मा) हे देश* वगळता जगभरामध्ये सर्वत्र काम करेल,

*वेळोवेळी बदलाच्या अधीन आहे. कृपया अधिक तपशीलासाठी www.Kotak.bank.in ला भेट द्या. कृपया अधिक तपशीलासाठी www.Kotak.bank.in ला भेट द्या.

फिशिंग

संकेतस्थळावरील संवेदनशील आणि गोपनीय माहिती मिळवण्याच्या गुन्हेगारी कृत्याला फिशिंग असे म्हटले जाते. एक विश्वासू संस्था असल्याचे भासवत एखाद्या संकेतस्थळावर यूजर्सना त्यांची गोपनीय माहिती जसे की, यूजर नेम, पासवर्डस, अकाउंट तपशील, क्रेडिट कार्ड नंबर इत्यादी उघड करण्यास सांगितले जाते.

फिशिंगपासून स्वतःचे रक्षण करण्यासाठी काही सूचना

- बँकेच्या संकेतस्थळाला भेट देताना तुमच्या ब्राऊजर अड्रेस बारवर नेहमी आमचे यूआरएल, www.Kotak.bank.in, टाका.
- ई-मेलद्वारा वैयक्तिक माहिती कळवण्याच्या कोणत्याही विनंतीला प्रतिसाद देऊ नका.
- आमच्या संकेतस्थळाला भेट देताना तुमच्या ब्राऊजरखाली पॅडलॉक सिम्बॉल आहे ना याची नेहमी खात्री करून घ्या.
- कोणत्याही गैरप्रकाराबाबत आमच्या नजीकच्या शाखेशी संपर्क साधा किंवा २४ तास सुरू असलेल्या कस्टमर केअर कॉन्टॅक्ट सेंटरशी संपर्क साधा. तुम्ही आम्हाला त्याबाबत bank@Kotak.bank.in या ई-मेल पत्त्यावर मेल लिहूनही कळवू शकता.

स्पूफिंग

बेकायदेशीर पद्धतीने संवेदनशील माहिती प्राप्त करण्याच्या गैरप्रकाराला स्पूफिंग असे संबोधले जाते. ई-मेल स्पूफ हे मूळ पाठवणाऱ्याची (ओरिजिनल सेंडर) ओळख लपवून ठेवण्यासाठी तयार केलेले तंत्र आहे आणि ते तुम्हाला सत्य असल्याचे भासवते तसेच विश्वासू संस्थेकडून हा ई-मेल आला असल्याचेही भासवले जाते जेणेकरून यूजर त्याची खरी व गोपनीय माहिती ई-मेलद्वारे कळवेल. साधारणतः हा ई-मेल वैध पत्त्यावरून आल्याचे भासवले जाते मात्र त्याला उत्तर देण्यासाठी जो पत्ता दिला असतो तो खोटा किंवा धोकादायक असतो. मूळ संकेतस्थळासारखेच असल्याचे भासवून स्पूफ संकेतस्थळही तयार करता येते व त्यावर यूजर्सना त्यांची वैयक्तिक, गोपनीय माहिती शेअर करण्यास सांगितले जाते.

स्पूफिंगपासून स्वतःचे रक्षण करण्यासाठी काही सूचना:

- कोटक महिंद्रा तुम्हाला ई-मेलद्वारे तुमची कोणतीही वैयक्तिक माहिती उघड करण्याची विनंती करत नाही.
- वैयक्तिक, आर्थिक किंवा सुरक्षात्मक माहितीची मागणी करणाऱ्या कोणत्याही ई-मेलला प्रतिसाद देऊ नका.
- अशा प्रकारच्या ई-मेलमधील कोणत्याही लिंकला क्लिकही करू नका.
- तुम्हाला एखादा संशयास्पद ई-मेल आला असल्याचे तुम्हाला वाटल्यास तुम्ही आमच्या नजीकच्या शाखेत त्याची माहिती द्या किंवा मग २४ तास सुरू असलेल्या कस्टमर केअर कॉन्टॅक्ट सेंटरशी संपर्क साधा. तुम्ही आम्हाला त्याबाबत bank@Kotak.bank.in या ई-मेल पत्त्यावर मेल लिहूनही कळवू शकता.

व्हिशिंग

व्हिशिंग हे फिशिंगसारखेच असते मात्र यात बेकायदेशीररित्या गोपनीय माहिती प्राप्त करून घेण्यासाठी व्हीओआयपी (व्हॉइस ओव्हर इंटरनेट प्रोटोकॉल) तंत्राचा वापर करण्यात येतो. साधारणपणे ग्राहकाला एखाद्या खोट्या संस्थेकडून एक व्हॉइस कॉल करण्यात येतो व त्याला त्याची संवेदनशील माहिती आयव्हीआरसारख्या (इंटरएक्टिव्ह व्हॉइस रिस्पॉन्स) टेलिफोन सिस्टीमवर उघड करण्यासाठी आग्रह केला जातो जसे की वैयक्तिक, आर्थिक किंवा सुरक्षात्मक माहिती.

व्हिशिंगपासून स्वतःचे रक्षण करण्यासाठी काही सूचना:

- कोटक महिंद्रा बँकेकडून आलो आहोत असे भासवणाऱ्या कोणाकडेही तुमचा पासवर्ड किंवा पिन तुम्ही उघड करू नका. कृपया

हे लक्षात ठेवा की, कोटक बँकेचा कोणताही कर्मचारी तुमच्याकडे पासवर्ड किंवा पिनची विचारणा करत नाही.

- कोणत्याही टेलिफोन सिस्टीमवर तुमची वैयक्तिक माहिती किंवा अकाउंटशी संबंधित माहिती देण्यास सांगितले तर त्याला प्रतिसाद देऊ नका.
- कृपया खोल्या मेलमधील दूरध्वनी क्रमांकावर दूरध्वनी करण्यापूर्वी कोटक बँकेच्या २४ तास चालणाऱ्या कस्टमर केअर नंबरकडे दूरध्वनी करून संबंधित दूरध्वनी क्रमांकाची पडताळणी करून पाहा.
- तुम्हाला कोटक बँकेचा क्रमांक असल्यासारखे भासवून संबंधित दूरध्वनी क्रमांकावर दूरध्वनी करण्याचे सांगणारा कोणताही संशयास्पद मेल तुम्हाला आल्यास कृपया आमच्या नजीकच्या शाखेत त्याची माहिती द्या किंवा मग २४ तास सुरू असलेल्या कस्टमर केअर कॉन्टॅक्ट सेंटरशी संपर्क साधा.

नेटबँकिंग सुरक्षेबाबतच्या सूचना

- तुमचा पर्सनल आयडेंटिफिकेशन नंबर (पिन) कधीही लिहून ठेवू नका - तो स्मरणात ठेवा! पिन क्रमांक कोणालाही सांगू नका. तुमचा पिन किंवा यूजर आयडी किंवा पासवर्ड तुम्ही कोणाशी शेअर केला असेल आणि त्यातून तुम्हाला कोणतेही नुकसान झाले असेल तर त्याला कोटक महिंद्र बँक जबाबदार राहणार नाही.
- पिनची निवड करताना सहजपणे ओळखता येतील असे क्रमांक किंवा शब्द निवडू नका. आद्याक्षरे, फोन नंबर आणि जन्मतारीख यांचा वापर करणे टाळा.
- कोटक महिंद्रा बँक ई-मेल आणि एसएमएस अलर्ट सुविधा उपलब्ध करते ज्याद्वारे तुम्हाला तुमच्या खात्यात झालेल्या व्यवहाराचे अलर्टस मिळतात. बँकेकडून तुम्हाला पाठवण्यात आलेल्या ई-मेल/एसएमएस अलर्टसचा कायम माग ठेवा म्हणजे तुमच्या खात्यातील निधीबाबत तुम्हाला कायम माहिती असेल आणि त्याच्या गैरवापर होणे टळेल.
- तुमच्या नेटबँकिंग पासवर्डची सुरक्षा धोक्यात आल्याचा संशय तुम्हाला वाटला किंवा तुमचे डेबिट कार्ड हरवले तर कृपया आमच्या २४ तास सुरू असलेल्या कस्टमर केअर कॉन्टॅक्ट सेंटरशी तातडीने संपर्क साधा.

डेबिट कार्ड आणि एटीएमशी संबंधित सुरक्षा टिप्स:

- तुमच्या कार्डच्या मागच्या बाजूला कधीही तुमचा वैयक्तिक ओळख क्रमांक (पिन) लिहू नका किंवा तो कोणालाही सांगू नका - तो लक्षात ठेवा!
- पहिल्यांदा एटीएम वापरताना तुमचा पिन बदला आणि जन्मतारीख, फोन नंबर इत्यादी क्रमांक निवडू नका.
- तुमचे कार्ड मिळाल्यानंतर लगेचच सिग्रेचर पॅनलवर सही करा. कार्ड हरवल्यास किंवा चोरीला गेल्यास तक्रार करण्यासाठी कार्ड अकाउंट नंबर आणि टेलिफोन नंबरची नोंद करा. ही यादी सुरक्षित ठिकाणी ठेवा.
- प्रत्येक खरेदीनंतर तुमचे कार्ड परत केले आहे याची खात्री करा.
- फोनवर कधीही कार्ड नंबर देऊ नका.
- विक्री पावतीवर सही करण्यापूर्वी नेहमी व्यवहाराची रक्कम पडताळून पहा.
- ग्राहक पावतीच्या प्रतीवरील रक्कम व्यापाऱ्याच्या प्रतीवरील रकमेशी जुळते की नाही हे पडताळण्यासाठी नेहमी विक्री व्हाउचर तपासा.
- तुमच्या गाडीच्या ग्लोव्ह डब्यात कार्ड ठेवू नका.
- तुमचा पिन आणि व्यवहाराची रक्कम नेहमी जपून ठेवा आणि तुमचा व्यवहार ताबडतोब रद्द करा आणि काही संशयास्पद दिसल्यास तेथून निघून जा.
- एटीएम व्यवहार पूर्ण केल्यानंतर, तुमचे कार्ड आणि व्यवहार रेकॉर्ड सोबत घेऊन जाण्याचे लक्षात ठेवा - तुमची पावती मागे ठेवू नका. तुमच्या मासिक स्टेटमेंटमध्ये ते तपासा.
- एटीएममध्ये उभे राहून तुमचे पैसे मोजू नका - तुमचे पैसे, कार्ड आणि पावती ताबडतोब बाजूला ठेवा.
- तुमच्या नंतर एटीएम वापरण्यासाठी वाट पाहणाऱ्या कोणालाही पिन किंवा तुम्ही प्रविष्ट करत असलेली व्यवहार रक्कम दिसणार नाही याची खात्री करा.
- जर तुम्हाला एटीएम मशीनमधून कार्ड काढता येत नसेल, तर मदत करणाऱ्या कोणालाही संशय घ्या, जरी ते बँक सुरक्षा अधिकारी दिसत असले तरीही. अनोळखी लोकांकडून मदत स्वीकारू नका.
- जर तुम्हाला तुमचे डेबिट कार्ड हरवले आहे असा संशय आला तर कृपया आमच्या २४ तास उपलब्ध असलेल्या ग्राहक संपर्क केंद्राशी त्वरित संपर्क साधा.

कोणत्याही प्रश्नांसाठी, कृपया आमच्या २४ तास उपलब्ध असलेल्या ग्राहक संपर्क केंद्रावर कॉल करा आणि आम्हाला तुमची मदत करण्यास आनंद होईल.

देशांतर्गत रेमिटन्स

डिमांड ड्राफ्ट्स (डीडी)

डिमांड ड्राफ्ट्स : पैसे देण्याच्या प्रक्रियेला मूर्त रूप देण्यासाठी डिमांड ड्राफ्ट हे चांगले साधन आहे. पैसे देण्यासाठीचे ते निगोशिएबल साधन असून लेखी आदेशाद्वारे ते तयार करता येते. बँक डीडी त्यांच्या स्वतःच्या शाखांमध्ये किंवा संबंधित शाखांमध्ये इश्यू करते तसेच ड्राफ्ट ड्रॉइंग व्यवस्थेनुसार संबंधित बँक स्थळ विभिन्न असेल तर बँक स्थानिक बँक शाखेसाठीही डीडी काढू शकते.

डीडी यांच्या इश्यूअन्ससाठी जनरल शेड्यूल ऑफ चार्जेसमध्ये उल्लेखित करण्यात आल्याप्रमाणे शुल्क आकारले जाते.

नॅशनल इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रान्सफर (एनईएफटी)

भारतभरातील बँकिंग क्षेत्रात परिणामकारक, सुरक्षित, किफायतशीर, विश्वासार्ह आणि जलद फंड्स ट्रान्सफर आणि क्लिअरिंगसाठी आणि फंड्स ट्रान्सफर व क्लिअरिंग यांच्यासाठी विद्यमान अवस्थेत उपलब्ध असलेल्या कागदपत्रांची पूर्तता करण्याच्या त्रासातून मुक्तीसाठी एनईएफटीचा वापर केला जातो.

नॅशनल ऑटोमेटेड क्लिअरिंग हाउस (एनएसीएच)

नॅशनल ऑटोमेटेड क्लिअरिंग (समाशोधन) हाउस ही आंतरबँकिंग व्यवहारांच्या मोठ्या भाराला साहाय्य करण्याच्या मूलभूत उद्दिष्टासह सादर करण्यात आलेले आहे आणि त्याची अंमलबजावणी करण्यात आलेली आहे, यामध्ये कमी मूल्याचे व्यवहार उच्च दराने समाविष्ट असू शकतात. सदर कमी मूल्याचे व्यवहार हे बहुतेकदा आवर्ती स्वरूपाचे असतात. एनएसीएच हे एनपीसीआय सेवेद्वारे सदर व्यवहारांवर प्रक्रिया करण्याचा जलद व सुलभ असा मार्ग आहे. यामध्ये सुलभ स्वरूपाची नोंदणी प्रक्रिया आहे, यामध्ये अनेक इंटर-डे सत्रे आणि प्रमाण मॅन्डेट फॉर्म आणि मॅन्डेट व्यवस्थापन प्रणाली यांना साहाय्य प्राप्त होते.

एनएसीएच अंतर्गत ग्राहकाच्या खात्यावर डेबिट करण्यासाठी त्याच्याकडून/तिच्याकडून कर्जदात्याला/सेवा प्रदात्याला अगोदरच मॅन्डेट्स सादर करण्यात आलेली असल्याने, सादरकर्त्या बँकेकडून ईसीएस/एनएसीएच समाशोधनाद्वारे प्राप्त झालेल्या डेबिटचा आदर करण्यासाठी ग्राहकाने त्याच्या/तिच्या बँकेला मॅन्डेट/परवानगी सादर करणे गरजेचे आहे.

रिअल टाइम ग्रॉस सेटलमेंट (आरटीजीएस)

आरटीजीएस ही एका बँकेतून दुसऱ्या बँकेत पैसे हस्तांतरित करण्यासाठीची यंत्रणा आहे. पैशांचे हे हस्तांतरण 'रिअल टाइम' आणि 'ग्रॉस' यांच्यावर आधारलेले असते. बँकिंग चॅनेलच्या माध्यमातून पैसे एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणावर हस्तांतरित करण्याचे सर्वाधिक वेगवान आणि विश्वासार्ह साधन आहे. 'रिअल टाइम' सेटलमेंट म्हणजे पेमेंट ट्रॅन्झॅक्शनला कोणताही प्रतीक्षित कालावधी नाही. ट्रॅन्झॅक्शनची प्रक्रिया झाली की तातडीने त्याची सेटलमेंट होते. 'ग्रॉस सेटलमेंट' म्हणजे एकास एक या आधारावर करण्यात आलेला व्यवहार जो इतर कोणत्याही व्यवहाराशी धडकणार नाही. पैसे हस्तांतरण प्रक्रिया भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या कीर्द खतावणीत नोंदवले जात असल्याचे गृहीत धरल्यास या पद्धतीत झालेले पेमेंट अंतिम आणि अटळ समजले जाते. आरटीजीएस सुविधेचा वापर करून ग्राहक २ लाख रुपये व त्यावरील कितीही रकमेचा व्यवहार करू शकतात.

ग्राहकाच्या खात्याची गोपनीयता

ग्राहकाच्या वैयक्तिक संमतीशिवाय बँक त्याच्या खात्याचा तपशील किंवा त्यातील व्यवहाराचे विवरण तिसऱ्या व्यक्तीला किंवा पक्षाला देऊ शकत नाही. तथापि, यालाही काही अपवाद आहेत. उदा. कायद्याद्वारे सक्ती करण्यात आली असल्यास माहिती उघड करावी लागते, असे करणे सार्वजनिक हिताचे असल्यास आणि बँकेलाच तशी माहिती हवी असल्यास.

मृत डिपॉझिट अकाऊंटमधील देय रकमेची सेटलमेंट

- ठेवीदाराने बँकेकडे वारसदाराची नोंदणी केली असेल तर मृत ठेवीदाराच्या खात्यात जमा असलेली शिल्लक रक्कम ठेवीदाराच्या वारसदाराच्या अकाऊंटमध्ये हस्तांतरित केली जाते. मात्र, त्यापूर्वी बँक संबंधित ठेवीदाराच्या ओळख इत्यादींबाबतची खातरजमा करून घेते.
- वरील प्रक्रिया जॉइंट अकाऊंटबाबतही केली जाईल, ज्यात वारसदाराचे नाव निर्देशित केले असेल.
- जॉइंट डिपॉझिट अकाऊंटमध्ये, जॉइंट अकाऊंटधारकांपैकी एकाचा मृत्यू होतो त्यावेळी बँकेला मृत व्यक्तीचे कायदेशीर वारसदार आणि जिवंत असलेला ठेवीदार या दोघांनाही एकत्रितरित्या पैसे द्यावे लागतात. तथापि, जॉइंट अकाऊंटधारकांनी असे जाहीर केले असेल की, खात्यातील शिल्लक रक्कम स्वतः किंवा वारसदार, फॉर्मर, उत्तराधिकारी किंवा वारसदार, वारसदारांपैकी किंवा वारसदारापैकी कोणीही इत्यादी असा उल्लेख केला असल्यास मृत अकाऊंटधारकाच्या कायदेशीर उत्तराधिकार्याला त्यातील पैसे कोणत्याही प्रकारच्या दस्तऐवजाची पूर्तता करण्यात होणारा कालापव्यय टाळण्यासाठी तातडीने दिले जातील.
- वारसदाराचे नावच नसेल आणि बँकेला संशयालाही जागा नसेल त्यावेळी किंवा दावेदारांमध्ये कोणताही वाद नसेल तर बँक तुलनेत मृत ठेवीदाराच्या खात्यावर शिल्लक असलेली रक्कम अदा करेल आणि सर्व वैध वारसदारांची ओळख किंवा कायदेशीर

वारसदारांनी पैसे घेण्याचे अधिकार दिलेली व्यक्ती यांची ओळख पटवल्यानंतर बँकेने वेळोवेळी केलेल्या धोरणात्मक निर्णयानुसार पैसे दिले जातील. कायदेशीर बाबी पूर्ण करण्यात होणाऱ्या कालापव्यामुळे ठेवीदारांना त्यांचे हक्काचे पैसे मिळवण्यात मनःस्ताप होऊ नये यासाठी असे करण्यात येईल.

मृत ठेवीदाराच्या खात्यातील फिक्स्ड डिपॉझिटवरील देय असलेले व्याज

ठेवीच्या रकमेच्या मॅच्युरिटीआधीच ठेवीदाराचा मृत्यू झाला आणि ठेवीच्या रकमेचा दावा मॅच्युरिटीनंतर करण्यात आला तर बँक मॅच्युरिटीच्या तारखेपर्यंत ठरल्याप्रमाणे व्याज देईल. मॅच्युरिटीच्या तारखेपासून ते पेमेंटच्या तारखेपर्यंत बँक मॅच्युरिटीच्या तारखेला लागू असलेले व्याजच देईल, म्हणजे मॅच्युरिटीनंतरही रक्कम बँकेकडे जितके दिवस राहिली तितक्या दिवसांसाठी, कारण यासंदर्भात बँकेची काही धोरणे असतात.

तथापि, डिपॉझिटच्या मॅच्युरिटीनंतर ठेवीदाराचा मृत्यू झाल्यास बँक मॅच्युरिटीच्या तारखेपासून ते पेमेंट होण्याच्या तारखेपर्यंत सेव्हिंग्ज डिपॉझिटवरील व्याजदराप्रमाणे व्याज देईल.

डिपॉझिटसाठी विम्याचे कवच

एका विशिष्ट मर्यादित आणि डिपॉझिट इन्शुरन्स अँड क्रेडिट गॅरंटी कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया (डीआयसीजीसी) यांच्या अटीनियमानुसार व प्रस्तावानुसार बँकेतील डिपॉझिट्सना विमा योजना लागू होतात.

- परकीय बँकांच्या शाखा ज्या भारतात काम करत आहेत त्यांच्यासह सर्व व्यापारी बँका, स्थानिक बँका आणि विभागीय ग्रामीण बँका डिपॉझिट इन्शुरन्स अँड क्रेडिट गॅरंटी कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाद्वारा (डीआयसीजीसी) इन्शुर्ड आहेत.
- डीआयसीजीसी सेव्हिंग्ज, फिक्स्ड आणि करंट इत्यादींतील सर्व डिपॉझिट्सना विम्याचे कवच देते
- विविध शाखांमध्ये ठेवण्यात आलेले डिपॉझिट्स यांची सरासरी किमान ५,००,००० रुपयांपर्यंत (अक्षरी रुपये पाच लाख) असल्यास मुद्दल आणि व्याज रक्कम दोन्ही त्याच्या/तिच्याकडे समान हक्क आणि समान क्षमतेनुसार बँकेच्या परवान्याच्या लिक्विडेशन/रद्दीकरणाच्या तारखेपर्यंत सारखेच राहिल किंवा विलिनीकरण/समामेलन/मर्जर यांपैकी काहीही अंमलात येईपर्यंत चालू राहिल.
- कमाल ५ लाख रुपयांपर्यंत डीआयसीजीसी मुद्दल आणि व्याज यांवर विमाकवच देते. उदा. - एखाद्या व्यक्तीच्या खात्यात ४,९५,००० रुपये मुद्दल असेल आणि त्यावरील व्याज ४,००० रुपये असेल तर डीआयसीजीसीकडून विमाकवच मिळालेली रक्कम असेल ४,९९,००० रुपये. तथापि, त्याच खात्यात ५ लाख रुपये असतील तर त्यावरील व्याजाला विमाकवच मिळणार नाही, ते व्याज आहे म्हणून नव्हे तर ५ लाख रुपये विमा रक्कम मर्यादित अधिक ती रक्कम असल्यामुळे असे होईल.
- एकाच बँकेत एकाच मालकी पद्धतीच्या खात्यात निधी असेल तर डिपॉझिट विमा निश्चित करण्यापूर्वी तो सर्व निधी एकत्रित केला जाईल. मात्र निधी वेगवेगळ्या बँकांत वेगवेगळ्या मालकी पद्धतीने ठेवला गेला असेल तर त्याला विभिन्न पद्धतीने विमाकवच दिले जाईल. तुम्ही एकापेक्षा अधिक बँकेत रक्कम जमा केली असेल तर प्रत्येक बँकेतील तुमच्या रकमेला विभिन्न डिपॉझिट विमाकवच मर्यादा लागू असेल.
- एखादी व्यक्ती बँकेच्या एकाच किंवा अधिक शाखेत एकापेक्षा अधिक डिपॉझिट ठेवत असेल तर, उदाहरणार्थ - श्री. क्ष यांनी एक किंवा अधिक करंट/सेव्हिंग्ज अकाऊंट सुरू केली आणि एक किंवा अधिक फिक्स्ड/रिकरिंग डिपॉझिट अकाऊंट्स इत्यादी सुरू केले तर हे सर्व अकाऊंट्स एकाच्या मालकीचे आणि एकाच्याच हक्काचे समजले जातील. त्यामुळे या सर्व खात्यांतील शिल्लकींची सरासरी काढली जाईल आणि कमाल ५ लाख रुपये रकमेपर्यंत विमाकवच बहाल केले जाईल. श्री. क्ष यांनी त्यांच्या क्षमतेनुसार बँकेच्या एका किंवा अनेक शाखांमध्ये इतर अकाऊंट सुरू केले जसे की, एखाद्या संस्थेचा भागीदार म्हणून किंवा अल्पवयीनाचा पालक म्हणून किंवा कंपनीचा संचालक म्हणून किंवा विश्वस्त संस्थेचा विश्वस्त म्हणून किंवा त्यांची पत्नी सौ. य यांच्या जॉइंट अकाऊंटमध्ये, तर हे सर्व अकाऊंट्स विभिन्न क्षमता आणि विभिन्न हक्कानुसार सुरू करण्यात आले आहेत असे समजण्यात येईल. तसेच ही सर्व डिपॉझिट अकाऊंट्स विभिन्नरित्या ५ लाख रुपयांपर्यंतच्या विमाकवचालाही पात्र असतील.
- प्रोप्रायटरीच्या माध्यमातून, ज्यात ठेवीदार हाच एकल प्रोप्रायटर असतो, डिपॉझिट ठेवले असेल आणि डिपॉझिटची रक्कम एखाद्या व्यक्तीच्या क्षमतेनुसार असेल तर त्यांची सरासरी काढली जाऊन कमाल ५ लाख रुपयांपर्यंत विमाकवच बहाल केले जाईल.

अधिक माहितीसाठी कृपया www.dicgc.org.in हे संकेतस्थळ पाहा.

निष्क्रिय खाते

अशी खाती, ज्यामध्ये २४ महिन्यांच्या सलग कालावधीसाठी कोणतेही 'ग्राहक प्रेरित' व्यवहार (यामध्ये क्रेडिट व्याज, डेबिट व्याज यांसारखे प्रणालीनिर्मित व्यवहार वगळण्यात येतात) करण्यात येत नाहीत, त्या खात्यांना निष्क्रिय खाते म्हणून चिन्हांकित करण्यात येईल. ओळखीचा पुरावा, वास्तव्याचा पुरावा आणि अलीकडचे छायाचित्र यांसह ग्राहकाच्या विनंतीच्या आधारावर सदर खात्याचे स्टेटस निष्क्रियवरून सक्रिय असे बदलण्यात येईल. खाते निष्क्रिय असेपर्यंत, एटीएम, नेट बँकिंग, मोबाइल बँकिंग, फोन बँकिंग इत्यादींसारख्या सुलभ बँकिंग चॅनेल्सद्वारे व्यवहार करण्यास बँकेकडून अनुमती दिली जाणार नाही.

सेफ डिपॉझिट लॉकर्स

ही सुविधा बँकेच्या निवडक शाखांवरच उपलब्ध आहे आणि जेथे ही सुविधा उपलब्ध आहे त्या ठिकाणी सेवेशी संबंधित सर्व अटी-नियमांचे पालन काटेकोरपणे होत आहे ना याची खात्री करून व त्यांच्या उपलब्धतेनुसारच सेफ डिपॉझिट व्हॉल्ट ऍलॉट केले जातील. सुरक्षित ठेव लॉकर्स हे व्यक्तीद्वारे एकट्याने (अल्पवयीन नसणारी), किंवा दुसऱ्या व्यक्तीसोबत (व्यक्तीसोबत) संयुक्तपणे, तसेच एचयूपएस, संस्था, मर्यादित कंपनी, असोसिएशन, सोसायटी, न्यास इत्यादींसारख्या बिगर व्यक्ती एन्टिटीजद्वारेही भाड्याने घेता येऊ शकतील. एकट्याने (सिंगल) किंवा संयुक्तपणे लॉकर्स धारण करणाऱ्या व्यक्तीसाठी (व्यक्तीसाठी) नामनिर्देशन सुविधा उपलब्ध आहे. नामनिर्देशनाशिवाय, लॉकर भाड्याने घेणाऱ्या व्यक्तीच्या मृत्यूच्या बाबतीत, परंतु संप्रमाण इच्छापत्र उपलब्ध असल्यास; निष्पादकाला/प्रशासकाला अॅक्सेस देण्यात येईल.

तक्रारी / गान्हाणे

बँकेतर्फे पुरवल्या जाणाऱ्या सेवांविषयी ग्राहकाला कोणतीही तक्रार असेल तर ग्राहकांच्या तक्रारींच्या निवारणासाठी बँकेने स्थापन केलेल्या अधिकाऱ्याकडे दाद मागण्याचा अधिकार ग्राहकाला आहे. ग्राहक तक्रार निवारण मंचाची तपशीलवार माहिती बँकेच्या संकेतस्थळावर आणि बँकेच्या कोणत्याही शाखेच्या आवारात उपलब्ध आहे. तक्रार दाखल करण्यासंदर्भातील सर्व प्रक्रियेची माहिती संबंधित शाखेतील कर्मचाऱ्यांनी ग्राहकाला द्यावी. तक्रार दाखल केल्याच्या तारखेपासून ३० दिवसांच्या आत ग्राहकाला त्याच्या/तिच्या तक्रारीविषी समाधानकारक प्रतिसाद मिळाला नाही तर भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडून नियुक्त करण्यात आलेल्या बँकिंग ओम्बड्समैनकडे दाद मागण्याचा त्याला/तिला अधिकार आहे.

चेक ड्रॉप बॉक्स आणि चेकची पोचपावती

चेक ड्रॉप बॉक्स सुविधा उपलब्ध करून देण्याबरोबरच बँकेच्या सर्व शाखांमध्ये ग्राहकाने मागितल्यास त्याने डिपॉझिट केलेल्या कोणत्याही चेकची पोचपावती देण्याची सुविधा उपलब्ध आहे.

डू नॉट कॉल रजिस्ट्री

बँक त्यांच्या नवनवीन सेवासुविधा, उत्पादनांविषयी सातत्याने ग्राहकांना माहिती पुरवत असते. आम्ही याची माहिती आमच्या ग्राहकांना पत्र, ई-मेल किंवा फोनद्वारे देतो आणि केवळ अशा ग्राहकांनाच देतो की ज्यांना या सोयीसुविधा व उत्पादने त्यांच्या फायद्यासाठी आहेत असे वाटते.

आम्ही तुमच्या खासगीपणाचा आदर करतो, आणि हेही मान्य करतो की, तुमच्यापैकी काहींना आमच्या टेलिमार्केटिंग प्रक्रियेद्वारे फोन/ई-मेल/एसएमएसने संपर्क साधणे फारसे आवडणार नाही. तुमच्याबाबतीत असे झाल्यास तुम्ही आमच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असलेली डू नॉट कॉल नोंदणी सुविधेचा लाभ घेऊ शकता किंवा आम्हाला पत्राद्वारे कळवू शकता किंवा मग दूरध्वनी करून तुमचा आमच्या टेलिमार्केटिंगच्या यादीत असलेला दूरध्वनी क्रमांक काढून टाकण्याची सूचनाही करू शकता. तुमची नोंदणी करण्यासाठी तुम्ही दिलेला तपशील गोपनीय ठेवला जाईल.

एकदा तुम्ही नोंदणी केलीत की...

- तुम्हाला तुमच्या नोंदणीकृत क्रमांकावर कोणताही त्रासदायक दूरध्वनी येणार नाही, याची आम्ही हरत-हेने काळजी घेऊ.
- आमच्या टेलिमार्केटिंग यादीतून तुमचा विशिष्ट क्रमांक काढून टाकण्यासाठी कृपया आम्हाला १५ कार्यालयीन दिवसांची मुदत द्या.

डिपॉझिटरी पार्टिसिपन्ट सेवा

Kotak.bank.in -> ग्राहक सेवा -> महत्त्वपूर्ण माहिती -> गुंतवणूकदार सनद - डिपॉझिटरी पार्टिसिपन्ट येथे उपलब्ध गुंतवणूकदार सनद - डिपॉझिटरी पार्टिसिपन्ट याचा संदर्भ घ्या ज्यामध्ये डिमॅटशी संबंधित विविध सेवांचा तपशील देण्यात आलेला आहे.

कोटक महिंद्रा समूहाकडे हक्क अबाधित. सर्व हक्क आरक्षित.